

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Lenky Kaniové a soudců Ivo Pospíšila a Faisala Husseiniho v právní věci žalobce: J. J., zastoupen JUDr. Pavlou Martínkovou, advokátkou se sídlem 1. máje 3, Vimperk, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 8. 9. 2022, č. j. RN-650 104 0788-43091-ŠT, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích, ze dne 3. 4. 2023, č. j. 64 Ad 16/2022 - 92,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovené zástupkyni, JUDr. Pavle Martínkové, advokátce, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 1 573 Kč, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci a rozsudek krajského soudu

[1] Žalobce podal k Okresní správě sociálního zabezpečení (dále jen „správní orgán prvního stupně“) žádost o změnu výše invalidního důchodu ze II. na III. stupeň kvůli zhoršení svého zdravotního stavu. Podle posudku, který v řízení zpracovala Okresní správa sociálního zabezpečení, činí pokles pracovní schopnosti žalobce i nadále 50 % a odpovídá invaliditě II. stupně dle § 39 odst. 2 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“). Správní orgán prvního stupně proto žádost rozhodnutím ze dne 1. 6. 2022, č. j. R-1. 6. 2022 – 422/650 104 0788 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“) zamítl pro nesplnění podmínek podle § 39 odst. 2 písm. c) zákona o důchodovém pojištění.

[2] Proti prvostupňovému rozhodnutí podal žalobce námitky, ve kterých mimo jiné uvedl, že mu jeho zdravotní stav neumožňuje pravidelně pracovat. Žalovaná námitky zamítla. Podkladem pro rozhodnutí byl posudek o invaliditě, který vypracoval posudkový lékař žalované a vycházel jak ze subjektivních potíží žalobce, tak z lékařských nálezů.

[3] Proti rozhodnutí žalovaného se žalobce bránil žalobou podanou u Krajského soudu v Českých Budějovicích (dále jen „krajský soud“); ten ji v záhlaví označeným rozsudkem zamítl. Dospěl zejména na základě posudku posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „posudková komise“) k závěru, že posudkoví lékaři v průběhu řízení přihlíželi ke všem diagnózám i subjektivním potížím žalobce a žalovaná nepochybila, pokud jeho žádost zamítla.

II. Důvody kasační stížnosti a vyjádření žalované

[4] Žalobce (stěžovatel) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[5] Stěžovatel nesouhlasil se závěry posudku, neboť má za to, že posudková komise nepřihlédla ke všem doloženým lékařským zprávám; nijak se nevypořádala s diagnózou neurosarkoidóza a hodnocení pracovní neschopnosti stěžovatele bylo zmatečné a nepřezkoumatelné. Krajský soud pak pochybil v tom, že neprovedl doplnění posudku posudkové komise o stěžovatelem namítané diagnózy a provedl nesprávné právní posouzení bodového ohodnocení míry poklesu pracovní schopnosti stěžovatele.

[6] Žalovaný se ve vyjádření ztotožnil s názorem krajského soudu a navrhl kasační stížnost zamítnout.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[7] Kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou a jedná se o kasační stížnost, která je ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná. Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, je její přijatelnost. Kasační stížnost je podle § 104a s. ř. s. přijatelná tehdy, pokud svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Podrobněji se podstatou institutu přijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud zabýval v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž dovodil, že o přijatelnou kasační stížnost se může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturu odklon; 4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[8] Kasační stížnost je **nepřijatelná**.

[9] Rozsudek krajského soudu je přezkoumatelný a náležitě odůvodněný, přičemž závěry v něm obsažené se nikterak nevymykají z ustálené rozhodovací praxe Nejvyššího

pokračování

správního soudu. Soud vycházel z dostatečně zjištěného skutkového stavu a řádně se zabýval všemi žalobními body.

[10] Stěžovatel napadal v kasační stížnosti především závěry posudkové komise, která posuzovala jeho zdravotní stav. Je toho názoru, že posudková komise nezohlednila všechny jeho zdravotní obtíže, což vedlo k nesprávnému stanovení rozsahu a stupně invalidity.

[11] K těmto námitkám kasační soud předesílá, že dle ustálené judikatury je posouzení vzniku a rozsahu invalidity otázkou odbornou, medicínskou, a rozhodnutí soudu tak závisí především na odborném lékařském posouzení. Správní soud si proto nemůže učinit úsudek o této otázce sám (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 9. 2003, č. j. 4 Ads 13/2003 - 54, č. 511/2005 Sb. NSS, ze dne 9. 2. 2006, č. j. 6 Ads 25/2004 - 58, ze dne 30. 11. 2009, č. j. 4 Ads 81/2009 - 46; či ze dne 15. 5. 2013, č. j. 6 Ads 11/2013 - 20). Podle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, posuzuje zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění Ministerstvo práce a sociálních věcí, které za tímto účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Posudkové komise jsou oprávněny k posouzení poklesu pracovní schopnosti a zaujetí posudkových závěrů o invaliditě, jejím vzniku, trvání či zániku.

[12] Při přezkumu rozhodnutí týkajících se invalidního důchodu je úkolem krajských soudů, potažmo Nejvyššího správního soudu, vyhodnotit, zda je z lékařských posudků a zejména z posudků posudkové komise ministerstva zřejmé, že byl stav žadatele o invalidní důchod komplexně posouzen na základě úplné zdravotnické dokumentace s přihlédnutím ke všem tvrzeným obtížím, zda je posudkový závěr náležitě, přesvědčivě a srozumitelně zdůvodněn. Správní soud je povinen rozhodovat na základě úplně zjištěného skutkového stavu, který je dostatečným podkladem pro jeho rozhodnutí. Případné chybějící či nepřesně formulované náležitosti posudku, které způsobují jeho nepřesvědčivost nebo neúplnost, nemůže správní soud nahradit vlastní úvahou. Nemá pro to potřebné odborné znalosti. Může si ale vyžádat doplnění posudku, vyhotovení srovnávacího posudku jinou komisí ministerstva nebo uložit vypracování revizního posudku (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 4. 2021, č. j. 1 Ads 252/2020 - 25, nebo ze dne 25. 8. 2022, č. j. 1 Ads 156/2021 - 43).

[13] Posudek posudkové komise je v přezkumném soudním řízení stěžejním důkazem, na nějž je správní soud při nedostatku odborné erudice odkázán, a proto je zapotřebí klást zvýšený důraz na jeho jednoznačnost, určitost, úplnost a přesvědčivost. Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky spočívá v tom, aby se posudková komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi a své posudkové závěry náležitě odůvodnila, aby byly přesvědčivé i pro soud, který nemá (a ani nemůže mít) odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení invalidity závisí (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 1. 2004, č. j. 5 Ads 34/2003 - 82, č. 526/2005 Sb. NSS, a ze dne 14. 12. 2017, č. j. 5 Ads 158/2016 - 57).

[14] Posudek posudkové komise soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad uvedených v § 77 odst. 2 s. ř. s. S ohledem na svůj mimořádný význam v tomto řízení však bývá tento posudek důkazem rozhodujícím v případech, kdy z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, kterými by správnost posudku mohla být zpochybněna (srov. např. již shora

uvedený rozsudek č. j. 6 Ads 11/2013 - 20, či rozsudek ze dne 24. 2. 2004, č. j. 5 Ads 49/2003 - 136).

[15] Krajský soud v napadeném rozsudku zcela přesvědčivě popsal, jak hodnotil ve spise obsažené odborné podklady, zejména pak posudek posudkové komise ze dne 24. 1. 2023, a vypořádal všechny námitky žalobce. Posudková komise přezkoumatelným způsobem popsala, které diagnózy stěžovatele považuje rozhodující a které nikoliv, a to i v případě diagnózy morbidní obezita, k níž uvedla, že se nejedná o primární zdravotní postižení. Uzavřela, že tato diagnóza nebyla doposud předmětem dlouhodobé léčby a ohodnotila toto onemocnění deseti procentními body k celkové výměře pracovní neschopnosti stěžovatele.

[16] Posudková komise ani krajský soud pak nemohly přihlédnout ke stěžovatelem doloženým lékařským zprávám, které byly vypracovány v průběhu řízení. Nejvyšší správní soud připomíná, že správní soudy v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu zpravidla vycházejí v souladu s § 75 odst. 1 s. ř. s. ze skutkového stavu, který zde byl v době rozhodování správního orgánu (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2021, č. j. 5 Ads 350/2019 - 60).

[17] Ke skutečnostem, které nastaly později, se v takovém případě nepřihlíží, proto i krajský soud postupoval správně, pokud konstatoval, že jakékoliv pozdější skutečnosti, týkající se zdravotního stavu stěžovatele, nemohou být pro nyní posuzovanou věc relevantní (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 2. 2009, č. j. 6 Ads 10/2009 - 37, publ. pod. č. 1845/2009 Sb. NSS). Z tohoto důvodu posudková komise nemohla vážněji přihlížet ani k diagnóze neurosarkaizóda, která nebyla v době vydání správního rozhodnutí plně vyšetřena (lékařské zprávy o doporučení na další vyšetření jsou součástí spisu). Stěžovateli nic nebrání, aby si o změnu stupně invalidního důchodu v případě zhoršení zdravotního stavu požádal znovu, přičemž v novém správním řízení by byl posouzen jeho aktuální zdravotní stav.

[18] Nejvyšší správní soud ve shodě s krajským soudem uzavírá, že žalovaný objektivně hodnotil všechny odborné podklady založené ve spise a přezkoumatelným způsobem odůvodnil své závěry. Na tyto otázky ostatně odpovídá již i citovaná judikatura Nejvyššího správního soudu.

IV. Závěr a náklady řízení

[19] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele – nejedná se o otázku, která dosud nebyla řešena judikaturou, byla řešena rozdílně, případně vyžadovala učinit judikaturní odklon, a nejde ani o případ zásadního pochybení krajského soudu, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Nejvyšší správní soud proto podanou kasační stížnost v souladu s § 104a odst. 1 s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[20] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Soud o nákladech nerozhodoval podle § 60 odst. 3 s. ř. s., přestože kasační stížnost odmítl, a to s ohledem na závěry usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33, č. 4170/2021 Sb. NSS (srov. obdobně usnesení ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021 - 28). Stěžovatel neměl v řízení úspěch, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Právo na náhradu nákladů řízení však nemá ani úspěšný žalovaný, neboť se jednalo o věc týkající se důchodového pojištění.

pokračování

[21] Žalobci byla v řízení před krajským soudem ustanovena zástupkyně, která jej zastupovala i v řízení o kasační stížnosti, a proto jí podle § 35 odst. 2 in fine s. ř. s. „[z]a zastupování náleží odměna; pro určení její výše, nestanoví-li zvláštní právní předpis jinak, se užije obdobně zvláštní právní předpis, jímž jsou stanoveny odměny a náhrady advokátům za poskytování právních služeb.“ Tímto zvláštním právním předpisem je vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). Odměna advokáta za jeden poskytnutý úkon právní služby – kasační stížnost [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu] je určena podle § 9 odst. 2 ve spojení s § 7 bod 3 advokátního tarifu částkou 1 000 Kč. K tomu náleží náhrada hotových výdajů advokáta ve výši 300 Kč dle § 13 odst. 4 téže vyhlášky. Jelikož zástupkyně žalobce je plátkyní daně z přidané hodnoty, zvyšuje se odměna a náhrada hotových výdajů o 21% sazbu této daně, tj. o 273 Kč, celková odměna tedy činí 1 573 Kč. Tato částka bude ustanovené zástupkyni uhrazena Nejvyšším správním soudem ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. srpna 2023

Lenka Kaniová
předsedkyně senátu